

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมเยาวชนด้านเจตคติต่อเรื่องเอดส์ตามความคิดเห็นของแพทย์ พยาบาล อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐบาล และเอกชนในกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แพทย์ พยาบาลจากกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย สภากาชาดไทย อาจารย์จากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ 6 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ธนบุรี สวนสุนันทา สวนดุสิต จันทรเกษมและพระนคร อาจารย์จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร อาจารย์จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ จำนวน 107 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบชนิดเลือกตอบ และแบบปลายเปิด (Open End)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมเยาวชนโดยเน้นเฉพาะวัตถุประสงค์ด้านเจตคติเรื่องเอดส์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบชนิดเลือกตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choice) และในส่วนของคำถามที่ให้ระบุเหตุผลของการเลือกวิธีการฝึกอบรมและสื่อในการฝึกอบรมในแต่ละข้อเป็นแบบปลายเปิด (Open End)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขแล้ว ได้นำไปทดลองใช้กับแพทย์ พยาบาล นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ และอาจารย์จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสอนและการให้การฝึกอบรมกับกลุ่มเยาวชน ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 20 คน แล้วจึงนำแบบสอบถามดังกล่าวไปใช้จริงกับประชากร โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปถึงประชากรเป้าหมายโดยตรง ได้รับแบบสอบถามที่ใช้ศึกษาได้จำนวน 107 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละของวิธีการและสื่อในการฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการเลือกวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมได้เสนอเหตุผลตามลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. วิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับวัตถุประสงค์ด้านเจตคติเรื่องเอดส์ วิทยากรมีความเห็นว่าใช้วิธีการฝึกอบรม 2 วิธีการประกอบกันเหมาะสมที่สุดของทุกวัตถุประสงค์ส่วนวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมเยาวชนด้านเจตคติเรื่องเอดส์ แยกสรุปแต่ละวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนเกิดความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์
วิทยากร เห็นว่า วิธีการสัมภาษณ์และทัศนศึกษา ร่วมกับ สื่อบุคคลเป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด
2. เพื่อให้เยาวชนตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นปัญหาใกล้ตัว
วิทยากร เห็นว่า วิธีการบรรยาย ร่วมกับ สื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส ประกอบกับ วิธีการอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับ สื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด
3. เพื่อให้เยาวชนตระหนักในความแตกต่างระหว่างชายหญิงในเรื่องเพศ
วิทยากร เห็นว่า วิธีการบรรยาย ร่วมกับ สื่อวีดิทัศน์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ ประกอบกับ วิธีการอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับ สื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด
4. เพื่อให้เยาวชนลด ละ เลิกพฤติกรรมกาเที่ยวช่อง
วิทยากร เห็นว่า วิธีการแสดงบทบาทสมมุติ ร่วมกับ สื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ประกอบกับ วิธีการระดมสมอง ร่วมกับ สื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด
5. เพื่อให้เยาวชนเห็นในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง
วิทยากร เห็นว่า วิธีการอภิปรายเป็นคณะ ร่วมกับ สื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ประกอบกับ วิธีการระดมสมอง ร่วมกับ สื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด

6. เพื่อให้เยาวชนหันมายึดถือในเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบ

วิทยากร เห็นว่า วิชาการอภิปรายเป็นคณะ ร่วมกับ สื่อวีดิทัศน์และ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ ประกอบกับ วิชาการประชุมกลุ่มย่อย ร่วมกับ สื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉาย แผ่นโปรงใส เป็นวิชาการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด

7. เพื่อให้เยาวชนตระหนักในเพศสัมพันธ์ที่มีความปลอดภัย

วิทยากร เห็นว่า วิชาการบรรยาย ร่วมกับ สื่อสไลด์ชุดและเครื่องฉาย สไลด์ ประกอบกับ วิชาการสาธิต ร่วมกับ สื่อหุ่นจำลอง เป็นวิชาการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด

วิชาการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมเยาวชนด้านเจตคติเรื่อง เอดส์สรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ข้อที่	วัตถุประสงค์	วิธีการฝึกอบรม	สื่อในการฝึกอบรม
1	เกิดความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อและ ผู้ป่วยเอดส์	สัมภาษณ์	สื่อบุคคล
		และ ทัศนศึกษา	สื่อบุคคล
2	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นปัญหา ใกล้ตัว	บรรยาย	แผ่นโปรงใส
		และ อภิปรายกลุ่ม	หนังสือหรือเอกสาร สิ่งพิมพ์
3	ตระหนักในความแตกต่างระหว่าง ชายหญิงในเรื่องเพศ	บรรยาย	วีดิทัศน์
		และ อภิปรายกลุ่ม	แผ่นโปรงใส

วิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมเยาวชนด้านเจตคติเรื่อง
เอดส์สรุปเป็นตารางได้ ดังนี้ (ต่อ)

ข้อที่	วัตถุประสงค์	วิธีการฝึกอบรม	สื่อในการฝึกอบรม
4	ลด ละ เลิกพฤติกรรมกาเร่ชวช้อง	บทบาทสมมุติ และ ระดมสมอง	หนังสือ หรือเอกสาร สิ่งพิมพ์ แผ่นโปรงใส
5	เห็นในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง	การอภิปรายเป็นคณะ และ การระดมสมอง	หนังสือ หรือเอกสาร สิ่งพิมพ์ แผ่นโปรงใส
6	หันมายึดถือในเพศสัมพันธ์ที่มีความ รับผิดชอบ	อภิปรายเป็นคณะ และ ประชุมกลุ่มย่อย	วีดิทัศน์ แผ่นโปรงใส
7	ตระหนักในเพศสัมพันธ์ที่มีความ ปลอดภัย	บรรยาย และ สาธิต	สไลด์ชุด หุ่นจำลอง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกวิธีการฝึกอบรมและสื่อในการฝึกอบรม ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ด้านเจตคติเรื่องเอเด็ส

สรุปโดยแยกแต่ละวัตถุประสงค์ใน 2 ประเด็น คือ เหตุผลในการเลือกวิธีการฝึกอบรม และเหตุผลในการเลือกสื่อในการฝึกอบรม

ก. วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย วิทยากรได้ให้เหตุผลในการเลือกวิธีการบรรยาย ไว้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1, 2, 3, 5, 6 และ 7 ว่า เป็นวิธีการที่เน้นนำใจผู้ฟัง วางพื้นฐานความรู้และใช้สรุปแนวคิด ทั้งยังเป็นวิธีการที่ใช้ได้ทั้งก่อน และหลังวิธีการหลายวิธีการ เช่น ระดมสมอง อภิปรายกลุ่ม และยังมีสื่อประกอบได้หลายประเภท

2. การอภิปรายเป็นคณะ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการอภิปรายเป็นคณะ ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2, 3, 5 และ 6 ว่า เป็นวิธีการที่ใช้ในวันนำใจเขาชวน ได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติที่หลากหลาย และยังใช้ร่วมกับสื่อได้หลายประเภท เช่น วัสดุทัศนภาพยนตร์ แผ่นโปรงใส เป็นต้น

3. การสาธิต วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการสาธิต ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 7 ว่า เป็นวิธีการที่เขาชวนจะได้เห็นวิธีการ หรือขั้นตอนของการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ช่วยให้เขาชวนเกิดเจตคติในการป้องกันตนเองได้ดีที่สุด

4. การสัมภาษณ์ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการสัมภาษณ์ ข้อที่ 1, 2, 4 และ 5 ว่า เป็นวิธีการที่เขาชวนได้รับความรู้ ประสบการณ์ ความรู้ลึกโดยตรงจากผู้ติดเชื้อเอเด็ส ทำให้รับรู้สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับผู้ติดเชื้อทำให้เกิดความเห็นใจ

5. ทัศนศึกษา วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกทัศนศึกษา ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2 และ 4 ว่า เป็นวิธีการที่เขาชวนได้พบและศึกษาสภาพที่เป็นจริงของผู้ติดเชื้อเอเด็ส และผู้ป่วยเอเด็ส ทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นใจ ตระหนักและไม่ประมาท

6. การแสดงบทบาทสมมุติ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการแสดงบทบาทสมมุติ ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3, 4 และ 5 ว่า เป็นวิธีการที่ให้เขาชวนได้สังเกตจากการแสดง และมีส่วนร่วมโดยตรง ช่วยให้บรรยากาศสนุกสนาน เข้าใจความสนใจได้ดี และใช้เป็นวิธีการเสนอประเด็นก่อนการระดมสมอง

7. ละครสั้น วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 4, 5 และ 6 ว่าเป็นวิธีการที่ใช้เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกระตุ้นความสนใจ สามารถสอดแทรกทัศนคติ และค่านิยม เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพฤติกรรมเบี่ยงเบน

8. กรณีศึกษา วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกกรณีศึกษา ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2, 4 และ 6 ว่าเป็นวิธีการที่ใช้เสนอเรื่องราวที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน โดยเฉพาะเรื่องราวชีวิตผู้ติดเชื้อเอดส์ โดยเสนอผ่านสื่อวีดิทัศน์ หรือเอกสารสิ่งพิมพ์

9. การอภิปรายกลุ่ม วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการอภิปรายกลุ่ม ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 ว่าเป็นวิธีการที่เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ทั้งยังได้ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน ช่วยสร้างความรู้และความตระหนักแก่เยาวชนด้วยข้อคิดเห็นของส่วนรวม

10. การประชุมกลุ่มย่อย วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการประชุมกลุ่มย่อย ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2, 3, 4, 6 และ 7 ว่าเป็นวิธีที่เยาวชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น คิดวิเคราะห์และเสนอความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและร่วมกันหาข้อสรุป

11. การระดมสมอง วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการระดมสมอง ไว้ในวัตถุประสงค์ทุกข้อ ว่าเป็นวิธีการที่เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่และเป็นอิสระ ช่วยกระตุ้นศักยภาพของเยาวชนทำให้ความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาตนเอง เป็นวิธีเตรียมแนวคิดและเรียนรู้แนวคิดของกลุ่ม

12. การฝึกปฏิบัติ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกการฝึกปฏิบัติ ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 7 ว่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้เยาวชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้โดยลงมือปฏิบัติสถานการณ์ของเพื่อนไปสู่พฤติกรรมเสี่ยง จะทำให้เกิดทักษะการแก้ปัญหา

ข. สื่อในการฝึกอบรม

1. หนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ไว้ในวัตถุประสงค์ทุกข้อ ว่าเป็นสื่อที่ใช้เสนอข้อมูล สถิติ ข่าวสาร งานวิจัยให้ข้อเท็จจริง รวมทั้งเสนอเรื่องราวชีวิตผู้ติดเชื้อเอดส์เป็นกรณีศึกษา ใช้ประกอบการบรรยาย

ช่วยให้มีความน่าเชื่อถือ และเสนอประเด็น/ปัญหา เพื่อการระดมสมอง

2. วิสัตุกราฟิก วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อวิสัตุกราฟิกไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 และ 6 ว่า เป็นสื่อที่ใช้เสนอสถิติที่เป็นปัญหาสังคม เช่น สถิติการอ้าร้าง เด็กกำพร้า ฯลฯ และใช้ประกอบการอภิปรายเป็นคณะได้

3. หุ่นจำลอง วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อหุ่นจำลองไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ว่า เป็นสื่อที่ใช้เสนอโครงสร้างของร่างกายให้เห็นความแตกต่างของ ชาย หญิง อย่างชัดเจน และประกอบการบรรยายได้

4. ของตัวอย่าง/ของจริง วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อของตัวอย่าง/ของจริง ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 7 ว่า สามารถใช้เป็นสื่อประเภทของนามัยประกอบการสาธิตการใช้

5. สื่อบุคคล วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อบุคคลไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ว่า เป็นสื่อที่ใช้เสนอเรื่องราวความเป็นจริงที่น่าเชื่อถือ และสามารถจูงใจให้คล้อยตามได้ดี

6. สไลด์ชุดและเครื่องฉายสไลด์ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อสไลด์และเครื่องฉายสไลด์ ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2, 3 และ 5 ว่า เป็นสื่อที่ทำให้เห็นภาพชัดเจน ใช้ประกอบการบรรยาย และเสริมการอภิปรายเป็นคณะ

7. วิดีทัศน์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อวีดิทัศน์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ ไว้ในวัตถุประสงค์ ทุกข้อ ว่า เป็นสื่อที่ช่วยให้เห็นภาพชัดเจนใช้เสนอเป็นกรณีศึกษา หรือประกอบการบรรยาย และการอภิปรายกลุ่ม

8. แผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2, 3, 5 และ 6 ว่า เป็นสื่อที่ใช้นำเสนอ หัวข้อเรื่อง ประเด็นปัญหา ข้อมูล สถิติ และข้อสรุปของกลุ่ม ทั้งยังเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นได้

9. ภาพยนตร์และเครื่องฉายภาพยนตร์ วิทยากรให้เหตุผลในการเลือกสื่อภาพยนตร์และเครื่องฉายภาพยนตร์ ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2 และ 4 ว่า เป็นสื่อที่เสนอภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น เรื่องของเอดส์ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์ทุกคน

10. เทปบันทึกเสียงและเครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง วิทยากรให้เหตุผลในการเลือก

สื่อเทปบันทึกเสียงและเครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง ไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 และ 4 ว่าเป็นสื่อที่ใช้ประกอบการแสดงละครสั้น และการแสดงบทบาทสมมติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่ามีประเด็นที่ควรกล่าวถึง ดังนี้

1. วิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับวัตถุประสงค์ด้านเจตคติ เรื่องเอตส์วิทยากรมีความเห็นว่าใช้วิธีการฝึกอบรม 2 วิธีการประกอบกัน มีความเหมาะสมที่สุดของทุกวัตถุประสงค์ซึ่งอาจเนื่องมาจาก การที่จะเสริมสร้างหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้นจำเป็นต้องใช้วิธีการฝึกอบรมที่หลากหลาย เนื่องจากการเสริมสร้างหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติเป็นเรื่องยากกว่าด้านความรู้ การใช้ 2 วิธีการประกอบกันอาจจะช่วยเสริมกัน เช่น เมื่อใช้วิธีการบรรยายหรือการอภิปรายเป็นคณะแล้ว อาจจะต้องใช้กระบวนการกลุ่มเข้ามาช่วย เพราะนอกจากเขวชนผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับฟังความรู้หรือเจตคติใหม่ ๆ แล้วเขวชนอาจจะต้องแสดงออกหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการอบรมด้วยทำให้เขวชนเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และเหตุที่ 1 วิธีการไม่ได้รับการพิจารณาเลือกเป็นอันดับแรกอาจเป็นเพราะการใช้เพียงวิธีการเดียวอาจจะยังไม่สามารถช่วยในเรื่องของการเรียนรู้ด้านเจตคติได้ดีพอ เพราะการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านเจตคตินั้น จำเป็นต้องเปลี่ยนเจตคติซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ คือ ต้องเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม จึงอาจจะจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนกว่าการให้ความรู้เพียงอย่างเดียว ส่วนวิธีการ 3 วิธีประกอบกันได้รับการพิจารณาเลือกเป็นอันดับสุดท้าย อาจเนื่องมาจากว่าวิทยากรเห็นว่าการใช้ 3 วิธีการประกอบกันอาจจะมีความยุ่งยากต้องใช้ เวลาและงบประมาณมาก

2. วิธีการบรรยายเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด (รวมทุกวัตถุประสงค์) อาจเนื่องมาจากว่าการบรรยาย นอกจากจะเป็นวิธีการที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้เข้ารับการอบรม ด้วยการใช้อำนาจ น้ำเสียง และอากัปกิริยาเพื่อกระตุ้นชักชวนให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนแปลงเจตคติแล้วยังเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการให้ข้อมูล ความรู้พื้นฐานก่อนการใช้วิธีอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเลิศ ไพรินทร์ และคณะ (2530) ที่พบว่า ถ้าจะต้องใช้วิธีการฝึกอบรม 2 วิธีการ หรือ 3

วิธีการ ซึ่งใช้ประกอบกันแล้วเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงแต่ละด้าน คือ ความรู้ ทักษะ หรือเจตคตินั้นก็พบว่า ก็จะต้องใช้วิธีการฝึกอบรมประเภทการบรรยายทุกครั้งไป และสอดคล้องกับความเห็นของ เดวิส (1971) ที่ต้องการให้มีการปฏิวัติในด้านข้อมูลและวิธีการดำเนินการในการฝึกอบรม และการใช้วิธีการอื่นต่อไป ส่วนการฝึกปฏิบัติซึ่งเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด อาจเนื่องจากเนื้อหาที่มุ่งอบรมนั้นไม่ได้เน้นในเรื่องของการฝึกทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งของ Carroll, Paine and Ivanvich (1972) ; Neider (1981), บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และชาญยุทธ พรหมประพัฒน์ (2534) ที่พบว่า ถ้าต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนแปลงเจตคติ วิธีการที่ควรใช้ คือ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม และการระดมสมอง

3. หนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์เป็นสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด (รวมทุกวัตถุประสงค์) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นสื่อที่สามารถให้ทั้งข้อมูล ช่างสาร สถิติที่ทันสมัย และยังสามารถใช้เสนอเรื่องราวชีวิตผู้ติดเชื้อเอดส์เป็นกรณีศึกษา หรือในรูปของเอกสารประกอบการอบรม เช่น ใบความรู้ ใบงาน เรื่องย่อ บทละคร ฯลฯ ทั้งยังมีหน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรเอกชนที่ณรงค์ในเรื่องการป้องกันโรคเอดส์หลายแห่งที่จัดทำหนังสือ หรือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ส่วนเทปบันทึกเสียงที่เห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด ก็อาจเนื่องจากว่าเทปบันทึกเสียงเป็นสื่อที่มีเสียงเพียงอย่างเดียว จึงมีลักษณะค่อนข้างไปทางนามธรรม และหากต้องการคุณภาพสูงจำเป็นต้องใช้ห้องและอุปกรณ์เฉพาะ

4. จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วิทยากรผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการเป็นผู้ให้ความรู้หรือการอบรมในด้านนี้ เพราะจากเหตุผลของการพิจารณาเลือกวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมของวิทยากรทำให้ทราบว่า...

4.1 วิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการเลือกวิธีการและสื่อในการฝึกอบรม เนื่องจากมีความหลากหลายในการเลือกวิธีการและสื่อในการฝึกอบรม แสดงให้เห็นว่า วิทยากรรู้จักวิธีการและสื่อต่างๆ เหล่านี้ ดังนั้นการพิจารณาเลือกของวิทยากรจึงเป็นการพิจารณาเลือกสิ่งที่ดีที่สุดจากหลายๆ สิ่ง

4.2 วิธีการและสื่อที่เลือกมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะการอธิบายถึงกระบวนการของการใช้วิธีการและสื่อในการฝึกอบรมได้อย่างกลมกลืนและเหมาะสม แสดงว่าวิทยากร

เป็นผู้มีความเข้าใจในคุณลักษณะของวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่ตนเลือกเป็นอย่างดี

4.3 จากเหตุผลในการเลือกวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมของวิทยากร พบว่า วิทยากรจะเลือกวิธีการและสื่อในการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอบรม และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (เยาวชน) คือ พยายามที่จะวิเคราะห์ลักษณะของเยาวชนแล้วใช้วิธีการและสื่อไปช่วยพัฒนาศักยภาพของเยาวชน โดยเฉพาะการใช้วิธีการฝึกอบรมที่เน้นการแสดงออกและการมีส่วนร่วมของเยาวชนให้มากที่สุด

5. วิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมเยาวชนด้านเจตคติ เรื่องเอดส์แยกสรุปแต่ละวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

5.1 เพื่อให้เยาวชนเกิดความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสัมภาษณ์ ประกอบกับ ทักษะศึกษา โดยใช้ร่วมกับสื่อบุคคล เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด อาจเนื่องมาจากการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่นอกจากจะได้ความรู้ข้อมูล ยังได้ข้อเท็จจริงในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งวิทยากรให้เหตุผลว่าการสัมภาษณ์ผู้ติดเชื้อเอดส์ช่วยให้เยาวชนได้สัมผัสกับชีวิตจริงของผู้ติดเชื้อทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง ช่วยให้เกิดอารมณ์ร่วม ซึ่งวิทยากรกล่าวถึงการอบรมเยาวชนว่า บ่อยครั้งที่มีการสัมภาษณ์ชีวิตจริงของผู้ติดเชื้อเอดส์ซึ่งชีวิตประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย เมื่อเยาวชนผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบข้อเท็จจริง และความรู้สึกของผู้ประสบปัญหาโดยตรงทำให้เกิดความซาบซึ้งจนร้องไห้ออกมาด้วยความสงสาร โดยที่ตัวผู้ติดเชื้อเอดส์ถือเป็นสื่อบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ โรเจอร์ (1973) และ แชนม (1964) ที่อธิบายถึงคุณลักษณะของสื่อบุคคลไว้ว่า ในด้านการส่งข่าวสาร แนวโน้มเป็นแบบสองทิศทาง การสื่อเนื้อหาเป็นแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) ปฏิบัติสนทนาตอบสูง ความสามารถในการเปิดรับสื่อสูง จัดเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิผลในด้านการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และข่าวสารทำให้ผู้รับสารยอมรับ ที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติที่จะยอมรับที่จะร่วมมือปฏิบัติมากที่สุด ส่วนทักษะศึกษา เป็นวิธีการที่ให้เยาวชนได้ศึกษาจากสถานที่หรือสภาพการณ์จริงก่อให้เกิดความเข้าใจและเร้าความสนใจได้ดี ซึ่งวิทยากรให้เหตุผลว่า ทักษะศึกษาทำให้เยาวชนพบกับผู้ป่วยเอดส์เห็นสภาพการเจ็บป่วย ทุกข์ทรมาน ทั้งร่างกาย จิตใจและสังคมทำให้เยาวชนเกิดความเข้าใจและรู้สึกเห็นใจ จากผลการวิจัย ควรใช้การทักษะศึกษา หลังจากการสัมภาษณ์

อาจเนื่องจากว่า การสัมภาษณ์ได้พบผู้ติดเชื้อ ส่วนการทัศนศึกษาได้พบกับผู้ป่วยเอดส์ เขาชนได้ศึกษาจากประสบการณ์จริง ทำให้เกิดความสนใจและกระตือรือร้น เมื่อเขาชนได้เห็นสภาพความเจ็บป่วยทุกซักราช และชีวิตประสบปัญหาต่าง ๆ อาจจะทำให้เขาชนรู้สึกเห็นใจ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับเกณฑ์ในการเลือกวิธีการฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมของ Odiorne (1970) ที่ว่า หากวัตถุประสงค์ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดเจตคติควรใช้วิธีการฝึกอบรมแบบกลุ่มเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การระดมสมอง การประชุมกลุ่มย่อย การสาธิต การสัมภาษณ์ ทัศนศึกษา อภิปรายกลุ่มและการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

5.2 เพื่อให้เขาชนตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นปัญหาใกล้ตัว ผลการวิจัยพบว่า วิธีการบรรยาย ร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส ประกอบกับวิธีการอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับสื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบรรยาย เป็นวิธีการที่นอกจากจะใช้กระตุ้นชักชวนและมีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจผู้เข้ารับการอบรมให้เปลี่ยนเจตคติได้แล้ว ยังเหมาะในการให้ความรู้พื้นฐานใช้ในการแนะนำหัวข้อวิชา ซึ่งวิทยากรให้เหตุผลว่า การบรรยายเป็นวิธีการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์โรคเอดส์ ทำให้เขาชนทราบข้อเท็จจริง การบรรยายยังสามารถใช้พัฒนาความรู้เขาชนก่อนนำไปสู่การอภิปรายกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดวีส์ (1971) ที่พบว่า บ่อยครั้งที่มีความจำเป็นจะต้องใช้วิธีการบรรยาย เพื่อที่จะวางรากฐาน หรือทำความเข้าใจในข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วจึงใช้วิธีการอื่น ๆ ต่อไป โดยเฉพาะลักษณะเนื้อหาวิชาเป็นเรื่องที่สำคัญ จำเป็นต้องใช้วิทยากรเป็นหลักในการให้ข้อมูล ความรู้ หรือสถานการณ์ของโรคก่อน โดยใช้ร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใส ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าแผ่นโปรงใส เป็นสื่อที่เหมาะสมกับการเสนอมโนทัศน์ กระบวนการ ข้อเท็จจริง สถิติ หัวข้อสังเขป และข้อสรุป (วารินทร์ รัชมีพรหม, 2531) ซึ่งมักใช้ควบคู่กับการบรรยายก่อนวิธีการอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอ็กซ์ตัน (1947) ที่สนับสนุนการใช้แผ่นโปรงใสว่า การใช้แผ่นโปรงใสสามารถใช้เพื่ออธิบายก่อนการแยกกลุ่ม ส่วนการอภิปรายกลุ่ม จากผลการวิจัยพบว่า เป็นวิธีการที่ใช้หลังจากการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ อุนนิรันดร์ สิมไพบูลย์ (2521) ที่ว่า การบรรยายอาจใช้ประกอบกับวิธีการอื่น ๆ เช่น ใช้ก่อนการอภิปรายกลุ่ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการอภิปรายกลุ่ม เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเต็มที่ เป็นการรวบรวมความคิด ตลอดจนประสบการณ์ของ

แต่ละคนซึ่งอาจช่วยในการแก้ปัญหาหรือหาข้อสรุปที่ดีได้โดยเฉพาะเนื้อหาวิชาที่ต้องการให้เขาชนตระหนักว่าเอคส์และเพสเป็นปัญหาใกล้ตัว ถ้าให้เขาชนได้มีโอกาสคิดและเสนอความคิดเห็นถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่การติดเชื้อเอคส์โดยไม่คาดคิด อาจจะช่วยทำให้เขามีความระมัดระวังมากขึ้นโดยผลการวิจัย พบว่า สื่อที่เหมาะสมกับการอภิปรายกลุ่ม คือ สื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นสื่อที่สามารถให้ทั้งข้อมูล ช่างสาร สถิติที่ทันสมัยและยังสามารถใช้เสนอเรื่องราวชีวิตผู้ติดเชื้อเอคส์เป็นกรณีศึกษา หรือในรูปของเอกสารประกอบการอบรม เช่น ใบความรู้ ใบงาน เรื่องย่อ บทละคร ฯลฯ ทั้งยังมีหน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรเอกชนที่ณรงค์ในเรื่องการป้องกันโรคเอคส์หลายแห่งที่จัดทำหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งผลการวิจัยทั้งการบรรยายและอภิปรายกลุ่ม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carroll, Paine and Ivanvich (1972) ; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และชาญุทธ พรหมประพัฒน์ (2534) ที่พบว่า ถ้าต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนแปลงเจตคติ วิธีการที่ควรใช้ คือ การบรรยายและการอภิปรายกลุ่ม

5.3 เพื่อให้เขาชนตระหนักในความแตกต่างระหว่างชายหญิงในเรื่องเพศ ผลการวิจัย พบว่า วิธีการบรรยาย ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ ประกอบกับ วิธีการอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับสื่อแผ่นโปร่งใสและเครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบรรยาย นอกจากจะเป็นวิธีการที่สามารถกระตุ้นชักชวนและมีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจผู้เข้ารับการอบรมให้เปลี่ยนเจตคติได้แล้ว ยังเหมาะในการให้ความรู้พื้นฐาน ใช้ในการแนะนำหัวข้อวิชา ซึ่งวิทยากรให้เหตุผลว่า การบรรยายเป็นการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ของวิทยากรผู้รู้ ซึ่งเคยผ่านประสบการณ์วัยเยาว์มาก่อนจึงสามารถโน้มน้าวจิตใจเขาชนได้ดี ส่วนสื่อวีดิทัศน์ วิทยากรให้เหตุผลในการใช้สื่อวีดิทัศน์ว่า เป็นสื่อที่ช่วยให้เห็นภาพความแตกต่างเรื่องเพศระหว่างชายหญิงได้อย่างชัดเจน ซึ่งใช้เป็นสื่อกระตุ้นความรู้สึกลึกในเบื้องต้นก่อนที่จะมีการบรรยาย ส่วนการอภิปรายกลุ่ม จากผลการวิจัย พบว่า เป็นวิธีการที่ใช้หลังการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุนนิรันดร์ สิมไพบูลย์ (2521) ที่ว่า การบรรยายอาจใช้ประกอบกับวิธีการอื่น ๆ เช่น ใช้ก่อนการอภิปรายกลุ่ม ทั้งนี้ก็อาจเนื่องมาจากหลังจากเขาชนได้รับความรู้ ข้อมูลเบื้องต้นจากการบรรยายแล้ว ก็ใช้วิธีการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเต็มที่ เป็นการรวบรวมความคิด และ

ประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งอาจช่วยในการหาข้อสรุปที่ดีได้ โดยเฉพาะลักษณะเนื้อหาวิชาเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเขาวชน หากให้เขาได้มีโอกาสทบทวนความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองและอีกฝ่ายก็จะทำให้ตระหนักในความต่างนั้นได้ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ให้ใช้วิธีการอภิปรายกลุ่มร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใส ซึ่งอาจเนื่องจากแผ่นโปรงใส นอกจากจะเป็นสื่อที่เหมาะสมกับวิธีการบรรยายแล้วซึ่งสามารถใช้ได้ดีกับผู้เข้าอบรมทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถใช้เสนอโน้ตทัศน์ กระบวนการ ข้อเท็จจริง สถิติ หัวข้อสังเขป และข้อสรุปต่อกลุ่ม (วารินทร์ รัศมีพรหม, 2531) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ทั้งการบรรยายและการอภิปรายกลุ่มสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carroll, Paine and Ivanvich (1972) ; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และ ช่างูยช พรมประพัฒน์ (2534) ที่พบว่า ถ้าต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนแปลงเจตคติวิธีการที่ควรใช้ คือ การบรรยาย และการอภิปรายกลุ่ม

5.4 เพื่อให้เขาวชนลด ละ เลิกพฤติกรรมที่ชั่วชอง ผลการวิจัยพบว่า วิธีการแสดงบทบาทสมมุติ ใช้ร่วมกับสื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ประกอบกับ วิธีการระดมสมองใช้ร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจาก การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ พัฒนากักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้แสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของชายชอบเที่ยวและหญิงบริการทางเพศ หากให้เขาได้มีโอกาสสวมบทบาทของตัวเองแสดงดังกล่าว อาจจะช่วยให้เขาได้มีโอกาสศึกษาความรู้สึกที่แท้จริงได้ ก็จะทำให้เป็นแรงกระตุ้นให้พวกเขาตัดสินใจในการเลือกที่จะไม่ปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สื่อที่เหมาะสมกับการแสดงบทบาทสมมุติ คือ หนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจเนื่องมาจากการแสดงบทบาทสมมุติอาจจะต้องมีการเตรียมเอกสารเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้แสดงมีแนวทางที่จะแสดงบทบาทสมมุตินั้น ส่วนการระดมสมองนั้น ผลการวิจัยพบว่าให้ใช้หลังจากการแสดงบทบาทสมมุติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการใช้วิธีการฝึกอบรมร่วมกันของ อุนนิรันดร์ สิมไพบูลย์ (2521) ที่ว่า วิธีการที่สามารถใช้ร่วมกับการระดมสมอง เช่น การบรรยาย การแสดงบทบาทสมมุติ การอภิปราย และกรณีศึกษา เป็นต้น ซึ่งอาจเนื่องมาจาก การระดมสมอง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนได้แสดงความคิดอย่างเสรี โดยไม่มีการประเมินคุณค่าของความคิดนั้นว่าถูกหรือผิด ซึ่งหากเป็นแนวคิดของพวกเขาเองก็อาจจะทำให้ยอมรับได้มากกว่า จากผลการวิจัยพบว่า การระดมสมอง

ใช้ร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใสเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า แผ่นโปรงใสเป็นสื่อที่เหมาะสมกับการ
 เสนอโมทัศน์ กระบวนการ ข้อเท็จจริง สถิติ หัวข้อสังเขปและข้อสรุปต่อผู้เข้าอบรม (วารินทร์
 รัชมีพรหม, 2531) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ทั้งการแสดงบทบาทสมมุติ และการระดมสมอง
 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carroll, Paine and Ivanvich (1972) : Neider
 (1981) ; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และชาญยุทธ พรหมประพัฒน์ (2534) ที่พบว่า ถ้าต้อง
 การให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนเจตคติวิธีการที่ควรใช้ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การบรรยาย
 การอภิปรายกลุ่ม และการระดมสมอง

5.5 เพื่อให้เขาได้เห็นในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า
 วิธีการอภิปรายเป็นคณะ ใช้ร่วมกับ สื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ประกอบกับ วิธีการระดมสมอง
 ใช้ร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด
 ซึ่งอาจเนื่องจาก การอภิปรายเป็นคณะ เป็นวิธีการที่มีกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่
 กำหนด โดยแต่ละคนจะให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นแก่ผู้ฟังใช้เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือ
 พิจารณาข้อดีข้อเสียของทางปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้สามารถดึงจุดความสนใจได้มากกว่า
 ผู้บรรยายเพียงคนเดียว วิทยากรได้ให้เหตุผลว่า เป็นวิธีการที่เขาชนได้รับทราบประสบการณ์
 จากผู้รู้หลายท่าน ซึ่งอาจเป็นตัวอย่างของบุคคลที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี เขาชนได้มีโอกาสเปรียบ
 เทียบและแยกแยะเหตุผลในการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าและศักดิ์ศรี จากผลการ
 วิจัยพบว่า ควรใช้วิธีการอภิปรายเป็นคณะ ร่วมกับสื่อหนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งวิทยากรให้
 เหตุผลว่า เป็นสื่อที่สามารถเสนอชีวิตบุคคลตัวอย่างที่ท่าประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ
 ส่วนการระดมสมอง จากผลการวิจัยพบว่า ควรใช้หลังจากการอภิปรายเป็นคณะซึ่งอาจเนื่องมา
 จากการระดมสมองเป็นวิธีการ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี
 โดยไม่มีการประเมินคุณค่าของความคิดเห็น ว่าถูกหรือผิด โดยความสำคัญของเนื้อหาคือคุณค่าและ
 ศักดิ์ศรีของตนเอง หากให้เขาได้ค้นหาเหตุผลโดยพิจารณาจากตัวเอง ก็อาจจะช่วยให้เห็นคุณค่าที่
 ถูกต้องของตนเอง สำหรับสื่อแผ่นโปรงใส จากผลการวิจัยพบว่า เป็นสื่อที่เหมาะสมกับการ
 ระดมสมอง ทั้งนี้อาจเนื่องจาก แผ่นโปรงใสเป็นสื่อที่เหมาะสมกับการเสนอโมทัศน์ กระบวนการ
 ข้อเท็จจริง สถิติ หัวข้อสังเขป และข้อสรุปต่อผู้เข้ารับการอบรม (วารินทร์ รัชมีพรหม, 2531)
 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวทั้งการอภิปรายเป็นคณะและการระดมสมอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

Carroll, Paine and Ivanvich (1972) ; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และ ชาญุทธพรหมประพัฒน์ (2534) ที่พบว่า ถ้าต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนเจตคติ วิธีการที่ควรใช้คือ การบรรยายหรือการอภิปรายเป็นคณะ การอภิปรายกลุ่มและการระดมสมอง

5.6 เพื่อให้เขวชนหันมายึดถือในเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการอภิปรายเป็นคณะ ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ ประกอบกับวิธีการประชุมกลุ่มย่อย ร่วมกับสื่อแผ่นโปรงใสและเครื่องฉายแผ่นโปรงใส เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งอาจเนื่องจาก การอภิปรายเป็นคณะเป็นวิธีการที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดโดยแต่ละคนจะให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นแก่ผู้ฟัง เป็นวิธีการที่สามารถใช้วิเคราะห์ปัญหา หรือพิจารณาข้อดี ข้อเสียของทางปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเนื่องจากผู้อภิปรายหลายท่าน จึงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมได้มากกว่าการบรรยายเพียงคนเดียว ซึ่งวิทยากรให้เหตุผลว่า การยึดถือในเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบเขวชนควรได้รับการชี้แนะจากวิทยากรผู้มีประสบการณ์ จากผลการวิจัยพบว่า ควรใช้วิธีการอภิปรายเป็นคณะร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งวิทยากรให้เหตุผลว่า วีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถใช้ประกอบการอภิปรายเป็นคณะได้ดีและสามารถใช้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบเป็นตัวอย่างได้ดี ส่วนการประชุมกลุ่มย่อย วิทยากรให้เหตุผลว่า เป็นวิธีการที่เขวชนจะได้แสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมกันคิด วิเคราะห์และกำหนดค่านิยมของกลุ่มในแง่ของเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางยึดถือปฏิบัติ ส่วนสื่อแผ่นโปรงใส จากผลการวิจัยพบว่า เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมกับการประชุมกลุ่มย่อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผ่นโปรงใสเป็นสื่อที่เหมาะสมกับการเสนอโนทัศน์ กระบวนการ ข้อเท็จจริง สถิติ หัวข้อสังเขปและข้อสรุปต่อกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ (วารินทร์ รัศมีพรหม, 2531) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ทั้งการอภิปรายเป็นคณะและการประชุมกลุ่มย่อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carroll, Paine and Ivanvich (1972) ; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และชาญุทธพรหมประพัฒน์ (2534) ที่พบว่า ถ้าต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนเจตคติ วิธีการที่ควรใช้คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การบรรยายหรือการอภิปรายเป็นคณะ การอภิปรายกลุ่ม การประชุม-กลุ่มย่อยและการระดมสมอง

5.7 เพื่อให้ชาวชนตระหนักในเพศสัมพันธ์ที่มีความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า วิธีการบรรยาย ร่วมกับ สื่อสไลด์ชุดและเครื่องฉายสไลด์ ประกอบกับ วิธีการสาธิต ร่วมกับสื่อหุ่นจำลอง เป็นวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งวิทยากรได้ให้เหตุผล ในการใช้วิธีการบรรยายร่วมกับสื่อสไลด์ว่า เป็นวิธีการที่วิทยากรผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สามารถอธิบายและโน้มน้าวจิตใจ โดยการนำข้อมูลทางสถิติ พร้อมกับเสนอสไลด์ประกอบการบรรยาย เพื่อให้ทราบถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นมาพร้อมกับการมีเพศสัมพันธ์ ช่วยตอกย้ำทำให้เกิดสำนึกถึงความปลอดภัยจากผลการวิจัยพบว่า หลังจากการบรรยายแล้วจึงใช้วิธีการสาธิต กับสื่อหุ่นจำลอง ซึ่งตามปกติแล้วการสาธิตจะไม่ใช้ตามลำพัง แต่จะใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ เช่น การบรรยาย การอภิปราย เป็นต้น (อุนนิรันดร์ ลิ้มไพบูลย์, 2521) ซึ่งอาจเนื่องจากว่า ประชากรเห็นว่า ลักษณะเนื้อหาวิชาเป็นเรื่องที่ชาวชนอาจจะยังไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง ดังนั้น จึงควรที่จะให้ชาวชน ได้รู้ถึงขั้นตอนการปฏิบัติที่ปลอดภัยควบคู่ไปด้วย ซึ่งก็เป็นข้อยืนยันได้ว่าการ เลือกใช้วิธีการฝึกอบรมใด นอกจากจะพิจารณาวัตถุประสงค์เป็นหลักแล้วยังต้องพิจารณาเนื้อหาวิชาที่จะต้องใช้ในการอบรมประกอบด้วย (United Nations, 1966) ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า หุ่นจำลอง เป็นสื่อที่เหมาะสมกับการสาธิต ซึ่งอาจเนื่องมาจากหุ่นจำลอง เป็นสื่อที่มีลักษณะ 3 มิติ สามารถจับต้องและพิจารณารายละเอียดได้ ช่วยในการเรียนรู้และการปฏิบัติได้ดี ซึ่งจากเหตุผลของประชากร พบว่า อาจเป็นหุ่นจำลองอวัยวะเพศ ซึ่งน่าจะใช้ควบคู่กับสื่อของตัวอย่าง/ของจริง ซึ่งก็อาจเป็น กุชชางอนามัย เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า สื่อที่เหมาะสมที่สุดสำหรับวัตถุประสงค์ ข้อนี้ คือ สื่อของตัวอย่าง/ของจริง ซึ่งจากเหตุผลที่ประชากรระบุไว้ พบว่า คือ กุชชางอนามัย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวทั้งการบรรยายและการสาธิต สอดคล้องกับการแบ่งวิธีการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มโดยพิจารณาวัตถุประสงค์เป็นหลักของ Odiorne (1970) และผลการวิจัยของ Carroll, Paine and Ivanvich (1972) ; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2530) และ ชาญยุทธ พรหมประพัฒน์ (2534) พอสรุปได้ว่า วิธีการที่เหมาะสม คือ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม กรณีศึกษา ทักษะศึกษา การระดมสมอง และการสาธิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้วิธีการฝึกอบรมประกอบกันหลายวิธีนั้น ควรจะได้คำนึงถึงลำดับของการใช้วิธีการก่อน-หลังเป็นสำคัญด้วย เพราะจากผลการวิจัยพบว่า ประชากรจะให้ความสำคัญกับขั้นตอนของการใช้วิธีการฝึกอบรม โดยส่วนใหญ่จะอธิบายถึงลำดับการใช้ทั้งวิธีการฝึกอบรมและสื่อในการฝึกอบรมตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นขั้นตอน ดังนั้น เพื่อให้การฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์จึงควรจะได้คำนึงถึงกระบวนการใช้วิธีการและสื่อในการฝึกอบรม เพื่อที่จะได้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้
2. การเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้นนอกจากจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมแล้ว ควรจะคำนึงถึงความสัมพันธ์สอดคล้องเหมาะสมกับวิธีการฝึกอบรมด้วย เพื่อที่จะได้สามารถใช้ทั้งวิธีการฝึกอบรมและสื่อในการฝึกอบรมได้อย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ
3. การใช้สื่อบุคคลเพื่อเสนอเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล หรือเพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น นอกจากตัวผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยเอดส์แล้ว ยังอาจจะเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยเอดส์ได้ เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนบ้าน หรือบุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ พยาบาล เป็นต้น ซึ่งก็ควรจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้
4. การฝึกอบรมเยาวชนในระดับต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันโรคเอดส์ ควรจะได้มีการผลิตสื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนในระดับต่าง ๆ ซึ่งคงจะต้องอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนโดยตรงและมีศักยภาพพอที่จะผลิตสื่อได้ พร้อมการบริการอย่างทั่วถึง เพื่อความพร้อมในองค์ประกอบของการฝึกอบรมอันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรจะได้มีการศึกษาวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมที่เหมาะสมในการป้องกันโรคเอดส์กับเยาวชนในระดับอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษา อุดมศึกษา และเยาวชนนอกระบบการศึกษา เพื่อจะได้มีรูปแบบของการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

2. ควรจะได้มีการศึกษาเพื่อประเมินผลพฤติกรรมด้านการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนหลังจากได้รับการอบรมไปแล้วว่ามีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะใด สามารถนำความรู้และเจตคติของตนไปสู่กลุ่มเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดได้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของวิธีการและสื่อในการฝึกอบรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป